

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

๑. ชื่อโครงการ การป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยใช้นมอัดเม็ดผสมโพรไบโอติก

๒. วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย

๑. เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้ด้านโพรไบโอติก และการดูแลทันตสุขภาพแก่เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในโรงเรียน / ครูอนามัยและครูประจำชั้นหรือผู้แทนครูแต่ละชั้นปี

๒. เด็กปฐมวัยได้เข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันโรคฟันผุโดยนมอัดเม็ดผสมโพรไบโอติก ตามปริมาณและขนาดที่เหมาะสม

๓. ติดตามการการปราศจากโรคฟันผุ ไม่ให้เพิ่มขึ้นหรือเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ ๕

๓. ตัวชี้วัด

๑. ผู้ปกครองเด็กมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือต่อโครงการ

๒. อัตราการเกิดฟันผุใหม่หลังการจัดกิจกรรมไม่เพิ่มขึ้นหรือ น้อยกว่าร้อยละ ๕

๓. เด็กมีความมั่นใจในการสื่อสารและสามารถออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ มีสุขภาพช่องปากดีขึ้น

๒. ครูประจำชั้นและครูอนามัยมีความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากและสามารถถ่ายทอดไปสู่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

๓. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและอยากให้มีโครงการนี้ขึ้นอีก

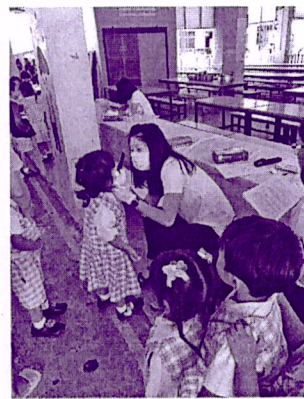
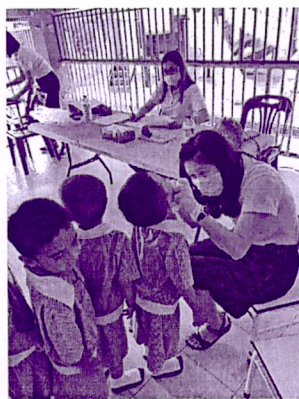
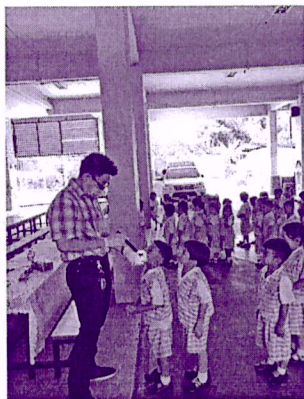
๕. สถานที่ดำเนินงาน

๑. ตรวจฟัน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ (โรงเรียนเทศบาล ๒-๖)

๒. จัดอบรมให้ความรู้ครูผู้ดูแลเด็กเรื่องโพรไบโอติก โภชนาการและการดูแลสุขภาพช่องปากตามวัย ณ ห้องประชุมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครหาดใหญ่

๖. วันที่จัดกิจกรรม

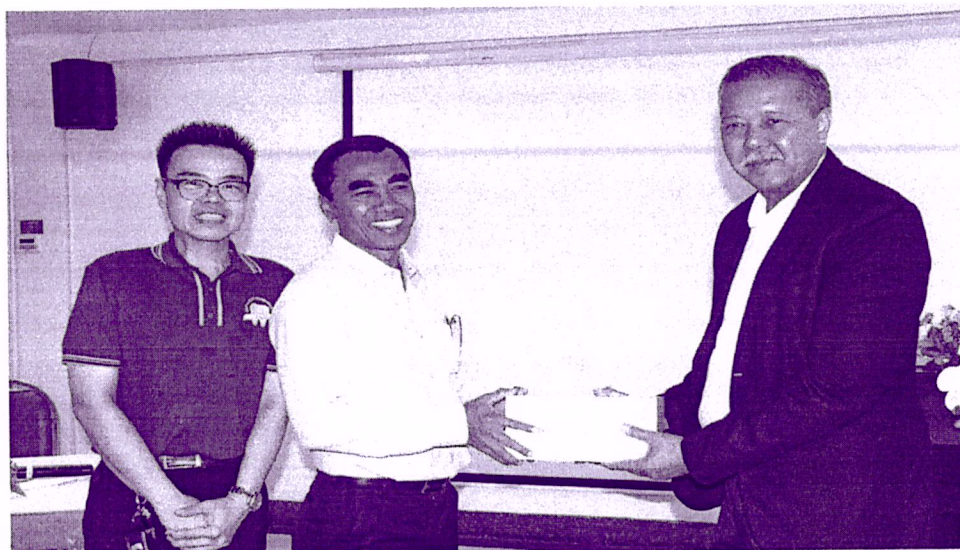
กิจกรรมที่ ๑ ตรวจฟันเด็กก่อนวัยเรียน(ระดับอนุบาล) ในโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ จำนวน ๑,๑๒๗ ราย ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ เพื่อดูสภาวะโรคฟันผุก่อนการดำเนินงาน (ดังรูป)

กิจกรรมที่ ๒ ให้ความรู้ครูผู้ดูแลเด็กจากโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ จำนวน ๖๓ คน วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครหาดใหญ่

๑. โพรไบโอติกในการกำจัดเชื้อโรคที่ทำให้เกิดโรคฟันผุ
๒. ผลิตภัณฑ์ รูปแบบ วิธีการใช้ ประโยชน์และโทษของโพรไบโอติก
๓. ความสำคัญของฟันน้ำนม
๔. เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน
๕. เรื่องการใช้ฟลูออไรด์วานิชในการยับยั้งการเกิดฟันผุในระยะเริ่มแรก

๗. งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๒๙,๒๕๒ บาท

๘. ผลการดำเนินงาน

จากการจัดโครงการ โครงการการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยเทศบาลนครหาดใหญ่โดยใช้นมอัดเม็ดผสมโพรไบโอติก ซึ่งแบ่งเป็น ๓ กิจกรรม สามารถสรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๘.๑ กิจกรรมที่ ๑ ตรวจฟันเด็กก่อนวัยเรียน(ระดับอนุบาล) ในโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ กลุ่มเป้าหมาย ๑,๔๑๔ คน แต่ได้ทำการตรวจจริงจำนวน ๑,๑๒๗ คน เนื่องจากมีเด็กนักเรียนป่วย มีกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ และลาออกระหว่างภาคเรียนจำนวน ๒๘๗ คน ในระหว่างวันที่ ๒๔-๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๓ คนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายทันตกรรมจำนวน ๖ คนโดยบันทึกผลการตรวจฟันลงในแบบประเมินสภาวะสุขภาพช่องปากที่ได้จัดทำขึ้น และนำข้อมูลที่ได้จากการลงตรวจมาแปลผลเป็นค่าเฉลี่ยฟันผุ อุุดถอน และร้อยละการปราศจากฟันผุในแต่ละโรงเรียน สรุปผลการตรวจฟันเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ ได้ดังตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๑ แสดงร้อยละการปราศจากฟันผุของเด็กอนุบาล ๑-๓ สังกัดโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ เขตเทศบาลนครนครหาดใหญ่

ระดับชั้น โรงเรียน	ระดับชั้น			รวมทั้งโรงเรียน
	อนุบาล ๑	อนุบาล ๒	อนุบาล ๓	
เทศบาล ๒	๕๓.๘๕	๒๙.๐๗	๒๗.๘๗	๓๕.๓๑
เทศบาล ๓	๒๖.๕๓	๔๒.๐๔	๒๘.๘๙	๓๗.๘๑
เทศบาล ๔	๔๑.๘๙	๒๙.๘๕	๓๒.๗๙	๓๕.๑๕
เทศบาล ๕	๒๘.๕๗	๑๔.๕๔	๑๗.๖๔	๑๖.๑๕
เทศบาล ๖	๔๕.๔๕	๕๕.๔๐	๔๕.๖๙	๔๘.๗๒

จากตาราง ๑ แสดงร้อยละการปราศจากพิษของเด็กอนุบาล ๑-๓ สังกัดโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ เขตเทศบาลนครนครหาดใหญ่ พบว่าร้อยละการปราศจากพิษในเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล ๖ มากที่สุด คือ ร้อยละ ๕๘.๗๒ รองลงมาเป็นโรงเรียนเทศบาล ๓ ร้อยละ ๓๗.๘๑, โรงเรียนเทศบาล ๒ ร้อยละ ๓๕.๓๑, โรงเรียนเทศบาล ๔ ร้อยละ ๓๗.๘๑ ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนเทศบาล ๕ มีร้อยละการปราศจากพิษในเด็กอนุบาลน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๕

ตารางที่ ๒ แสดงร้อยละของการปราศจากโรคพิษสุนัขบ้าตามแต่ละซีพินได้ ดังต่อไปนี้

	เทศบาล ๒			เทศบาล ๓			เทศบาล ๔			เทศบาล ๕			เทศบาล ๖		
	๑๑	๑๒	๑๓	๑๑	๑๒	๑๓	๑๑	๑๒	๑๓	๑๑	๑๒	๑๓	๑๑	๑๒	๑๓
๕๑	๘๒	๘๑	๘๑	๘๒	๘๑	๗๖	๘๓	๘๓	๘๑	๗๔	๗๒	๗๑	๘๙	๙๑	๙๒
๕๒	๘๒	๘๐	๘๐	๘๒	๘๐	๗๓	๘๓	๘๒	๘๐	๗๒	๗๒	๗๑	๙๐	๙๐	๙๒
๕๓	๘๑	๘๑	๘๐	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑	๘๒	๘๐	๗๖	๗๕	๗๔	๙๐	๙๑	๙๑
๕๔	๖๕	๖๒	๖๐	๖๖	๖๗	๖๖	๖๓	๖๓	๖๕	๕๒	๕๑	๕๑	๘๓	๘๓	๘๕
๕๕	๖๒	๖๔	๖๒	๖๒	๖๖	๖๗	๖๔	๖๗	๖๔	๕๓	๕๐	๕๑	๘๑	๘๐	๘๐
๖๑	๘๒	๘๐	๘๑	๘๔	๘๐	๗๕	๘๒	๘๑	๘๑	๗๕	๗๑	๗๓	๘๔	๙๐	๙๓
๖๒	๘๒	๘๐	๘๐	๘๒	๘๐	๗๓	๘๓	๘๒	๘๐	๗๒	๗๒	๗๑	๙๐	๙๐	๙๒
๖๓	๘๓	๘๐	๘๑	๗๖	๗๘	๗๙	๘๑	๘๒	๘๐	๗๗	๗๖	๗๕	๙๑	๙๑	๙๐
๖๔	๖๖	๖๓	๖๑	๖๗	๖๗	๖๖	๖๖	๖๓	๖๘	๕๓	๕๒	๕๒	๘๓	๘๗	๘๔
๖๕	๖๒	๖๔	๖๒	๖๒	๖๓	๖๗	๖๔	๖๗	๖๘	๕๓	๕๐	๕๑	๘๑	๘๒	๘๐
๗๑	๘๕	๘๔	๘๔	๘๒	๘๒	๘๑	๘๒	๘๒	๘๑	๗๔	๗๔	๗๘	๙๓	๙๒	๙๑
๗๒	๘๕	๘๕	๘๔	๘๒	๘๒	๘๐	๘๒	๘๒	๘๑	๗๗	๗๔	๗๘	๙๓	๙๒	๙๒
๗๓	๘๘	๘๕	๘๔	๘๔	๘๒	๘๐	๘๗	๘๒	๘๑	๗๗	๗๔	๗๖	๙๓	๙๒	๙๔
๗๔	๓๒	๓๖	๓๕	๓๖	๓๓	๓๑	๓๗	๓๕	๓๕	๒๒	๒๑	๒๖	๕๔	๕๖	๕๓
๗๕	๓๔	๓๕	๓๓	๓๖	๓๖	๓๗	๓๕	๓๕	๓๔	๑๖	๑๘	๑๗	๔๕	๔๗	๔๘
๘๑	๘๕	๘๔	๘๔	๘๒	๘๒	๘๑	๘๒	๘๒	๘๑	๗๔	๗๔	๗๘	๙๓	๙๒	๙๑
๘๒	๘๕	๘๕	๘๔	๘๒	๘๒	๘๑	๘๒	๘๒	๘๑	๗๗	๗๔	๗๘	๙๓	๙๒	๙๒
๘๓	๘๘	๘๕	๘๔	๘๔	๘๒	๘๐	๘๗	๘๒	๘๑	๗๖	๗๔	๗๖	๙๓	๙๒	๙๔
๘๔	๓๒	๓๖	๓๕	๓๖	๓๓	๓๑	๓๗	๓๕	๓๕	๒๒	๒๑	๒๖	๕๔	๕๖	๕๓
๘๕	๓๕	๓๕	๓๒	๓๖	๓๕	๓๘	๓๕	๓๕	๓๔	๑๖	๑๖	๑๙	๔๗	๔๖	๔๖

จากตารางที่ ๒ จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการจำแนกเป็นแต่ละซีพินที่ปราศจากโรคพิษสุนัขบ้า พบว่าซีพินที่ปราศจากโรคพิษสุนัขบ้ามากที่สุดคือซีพินกลางทั้ง ๗๔ ๗๕ ๘๔ ๘๕ ทั้ง ๕ โรงเรียน แต่พบว่า โรงเรียนเทศบาล ๖ มีร้อยละการปราศจากโรคพิษสุนัขบ้ามากที่สุด และโรงเรียนเทศบาล ๕ มีร้อยละการปราศจากโรคพิษสุนัขบ้าที่น้อยที่สุด

ตาราง ๒ แสดงค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน (deft) ของเด็กอนุบาล ๑-๓ สังกัดโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ เขตเทศบาลนครนครหาดใหญ่

ระดับชั้น โรงเรียน	ระดับชั้น			รวมทั้งโรงเรียน
	อนุบาล ๑	อนุบาล ๒	อนุบาล ๓	
เทศบาล ๒	๕.๕๑	๔.๖๒	๗.๑๘	๕.๙๖
เทศบาล ๓	๔.๑๐	๔.๒๔	๕.๘๗	๕.๐๓
เทศบาล ๔	๔.๐๘	๕.๕๙	๕.๙๕	๕.๑๔
เทศบาล ๕	๔.๖๔	๖.๖๙	๙.๐๒	๗.๐๕
เทศบาล ๖	๓.๘๔	๒.๓๗	๓.๕๑	๓.๒๑

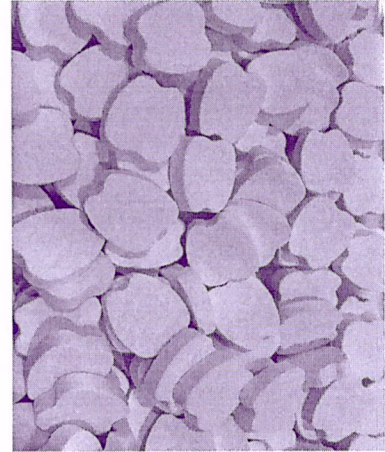
จากตาราง ๒ แสดงค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน (deft) พบว่า โรงเรียนเด็กอนุบาลโรงเรียนเทศบาล ๖ มีค่าเฉลี่ย ฟันผุ อุด ถอน น้อยที่สุด คือ ๓.๒๑ ซึ่ง รองลงมาเป็นโรงเรียนเทศบาล ๓ ๕.๐๓ ซึ่ง, โรงเรียนเทศบาล ๔ ร้อยละ ๕.๑๔ ซึ่ง, โรงเรียนเทศบาล ๒ ร้อยละ ๕.๙๖ ซึ่งตามลำดับ ส่วนโรงเรียนเทศบาล ๕ มีค่าเฉลี่ย deft มากที่สุด คือ ๗.๐๕ ซึ่ง จากดัชนีชี้วัดสภาวะทันตสุขภาพทั้ง ๒ ตัว คือ ร้อยละการปราศจากฟันผุ และค่าเฉลี่ย ฟันผุ อุด ถอน (deft) พบว่ามีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน คือ เด็กก่อนวัยเรียนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ยังมีปัญหาความชุกของฟันผุสูง และมีฟันผุเฉลี่ยอย่างน้อยคนละ ๕-๗ ซึ่ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมาก ในการช่วยป้องกันการเกิดฟันผุที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นใหม่ด้วยการเคลือบฟลูออไรด์วานิช และอบรมครูผู้ดูแล เด็กให้มีความรู้ด้านทันตสุขภาพที่ดีขึ้น

๘.๒ กิจกรรมที่ ๒ ให้ความรู้ครูผู้ดูแลเด็กจากโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ กลุ่มเป้าหมาย ๖๐ คน เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครหาดใหญ่ มีกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๖๓ คน โดยมี ศ.ดร.รวิ เกียรติไพศาล ผศ.ดร.ทพญ. สุพัชรินทร์ พิวัฒน์ จากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทพ. สันติ ตุงคะเวทย์ ทพญ.พัชรนันท์ ไพโรจน์ศิริกุล ฝ่ายทันตสาธารณสุข เทศบาลนครหาดใหญ่ อบรมให้ความรู้เรื่องโพรไบโอติก กับการป้องกันโรคฟันผุ และโภชนาการที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็กวัยก่อนเรียน การดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน การใช้ฟลูออไรด์วานิชในการยับยั้งการเกิดฟันผุในระยะเริ่มแรก ผลการอบรมพบว่าผู้เข้าร่วมอบรมให้ความร่วมมือในการอบรมเป็นอย่างดี มีการร่วมกันตอบคำถาม และซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติมเพื่อนำไปต่อยอดองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากและปรับใช้และถ่ายทอดต่อเด็กนักเรียนที่โรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

๘.๓ กิจกรรมที่ ๓ ดำเนินการตรวจรับผลิตภัณฑ์นมอัดเม็ดโพรไบโอติก และวัสดุทางการแพทย์ เพื่อที่จะนำมาใช้ในโครงการ ดังต่อไปนี้

- นมอัดเม็ดโพรไบโอติก ๑๙,๗๙๖ ถูง

- วัสดุทางการแพทย์เพื่อใช้ตรวจสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย

หลังจากนั้นในเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๒ จะดำเนินโครงการและสรุปผลการดำเนินงานให้แล้วเสร็จจูล่วงต่อไป

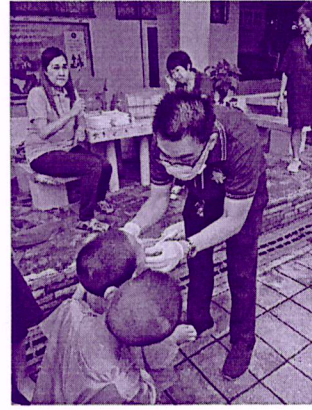
๘.๔ กิจกรรมที่ ๔ ดำเนินการมอบนมอัดเม็ดโพรไบโอติก เพื่อป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย พร้อมทบทวนความรู้เรื่องการใช้นมอัดเม็ดโพรไบโอติก อย่างถูกวิธีให้แก่ครูปฐมวัย โรงเรียนเทศบาล ๒-๖ ระหว่างวันที่ ๗-๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๘.๔ กิจกรรมที่ ๕ ดำเนินการตรวจสุขภาพช่องปากเด็กนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนเทศบาล ๒-๖
ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ตัวชี้วัดความสำเร็จ สามารถสรุปผลตามตัวชี้วัด ได้ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในโรงเรียน / ครูอนามัย และครูประจำชั้น หรือผู้แทนครู ในแต่ละชั้นปีได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านโพรไบโอติกและการดูแลทันตสุขภาพซึ่งสามารถถ่ายทอดไปสู่เด็ก ปฐมวัยและผู้ปกครองได้ ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจ และความต้องการที่จะให้มีโครงการนี้เกิดขึ้นอีก

๒. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนเทศบาล ๒-๖ ได้รับนมอัดเม็ดโพรไบโอติก ตามปริมาณและขนาดที่เหมาะสมเป็นเวลา ๓ เดือน

๓. อัตราการเกิดฟันผุใหม่ หลังดำเนินโครงการด้วยนมอัดเม็ดโพรไบโอติก เป็นร้อยละ ๐ ยังไม่พบอัตราการเกิดฟันผุในระยะเริ่มแรกของฟันผิวฟันที่เรียบในฟันหน้า และฟันกรามน้ำนมที่ได้ ดำเนินโครงการด้วยนมอัดเม็ดโพรไบโอติก

๙. ปัญหาและอุปสรรค

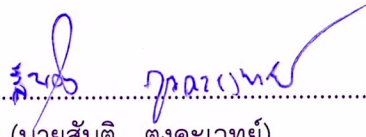
กลุ่มเป้าหมาย ๑,๔๑๔ คน แต่ได้ทำการตรวจจริงจำนวน ๑,๒๖๕ คน เนื่องจากมีเด็กนักเรียนป่วย มีกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ และลาออกระหว่างภาคเรียนจำนวน ๑๕๙ คน ในระหว่างภาคการศึกษา จึงทำให้การตรวจไม่ครบถ้วน แต่ก็ยังเป็นจำนวนน้อย

๑๐. ข้อเสนอแนะและสิ่งที่คาดว่าจะดำเนินการต่อไป

๑. ควรมีการประสานงานกับคุณครูที่รับผิดชอบ ในแต่ละโรงเรียนถึงวันเวลาที่เข้าไปตรวจฟัน และมอบนมอัดเม็ดโพรไบโอติก เพื่อจะได้จัดสถานที่ให้พร้อมสำหรับการดำเนินโครงการ

๒. ควรมีการเชิญตัวแทนผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้นเรียนเข้าฟังการอบรม เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กวัยก่อนเรียนร่วมกับคุณครูด้วย

๓. ทันตแพทย์และทันตบุคลากรเต็มใจให้บริการ มีความเป็นกันเองกับคุณครูและนักเรียน

ลงชื่อ..... .....ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายสันติ ตุงคะเวทย์)

ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ